



SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/13, 89/16 i 5/22) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/08 i 5/22), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2020. GODINU I POSTIZBORNOG
FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA-LOKALNI IZBORI 2020. GODINE
SAVEZA ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH

Broj: 03-07-06-699/21
Sarajevo, 01.02.2023. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS REVIZIJE.....	5
Predmet revizije.....	5
Cilj revizije.....	5
Obim revizije.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	6
5.1 NALAZI.....	6
5.2 PREPORUKE.....	12

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Saveza za bolju budućnost BiH za 2020. godinu i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih 2020. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garanciju da je stranka postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Revizijom finansijskih izvještaja za 2020. godinu, utvrđeno je da je Savez za bolju budućnost BiH prekršio odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 6. stav (2), član 8. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, finansijski izvještaji ukazuju da je Savez za bolju budućnost BiH u 2020. godini postupao u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Saveza za bolju budućnost BiH za 2020. godinu, i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih 2020. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka. Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja Savez za bolju budućnost BiH se finansirao iz sljedećih izvora¹:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	22.240,00	2,34
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	54.680,67	5,75
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	10.200,00	1,07
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	12.132,64	1,28
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	851.235,94	89,56
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	950.489,95	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	1,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	950.490,25	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 969.462,71 KM².

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Savez za bolju budućnost BiH. Skraćeni naziv stranke je SBB.

Politička stranka je rješenjem broj: 065-0-F1-09-000035 od 30.10.2009. godine registrovana kod Općinskog suda u Sarajevu, pod nazivom Savez za bolju budućnost Bosne i Hercegovine i skraćenim nazivom SBB BiH. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-F1-10-000007 od 31.05.2010. godine, rješenjem broj: 065-0-F1-11-000002 od 18.02.2011. godine i rješenjem broj: 065-0-F1-14-000013 od 14.05.2014. godine upisana je promjena sjedišta i naziva političke stranke. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-F1-20-000003 od 02.06.2020. godine upisana je promjena naziva političke stranke, koji glasi: Savez za bolju budućnost BiH i skraćeni naziv SBB.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Tešanjka 24 A.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke, prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu je Edis Ramović, direktor stručnih službi. Prema podacima iz rješenja Općinskog suda u Sarajevu, lice ovlašteno za zastupanje i predstavljanje stranke je Fahrudin Radončić.

¹ Podaci iz obrasca 3 (izvori finansiranja) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu koji je dostavljen 30.08.2022. godine.

² Podaci iz obrasca 4 (rashodi političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu koji je dostavljen 30.08.2022. godine.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2020. godinu je Amina Ivazović-Brkić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, organizacionu strukturu Saveza za bolju budućnost BiH čine:

- Centrala,
- 8 kantonalnih odbora,
- 84 gradska i općinska odbora i
- Klub poslanika.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Saveza za bolju budućnost BiH za 2020. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih 2020. godine, i to sljedećih organizacionih dijelova:

- Centrale Saveza za bolju budućnost BiH,
- Gradskog odbora Saveza za bolju budućnost BiH Tuzla i
- Općinske organizacije Saveza za bolju budućnost BiH Fojnica.

Cilj revizije je da se na osnovu provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Savez za bolju budućnost BiH u izvještajnom periodu postupao u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

Obim revizije finansijskih izvještaja Saveza za bolju budućnost BiH obuhvata kontrolu finansijske dokumentacije i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih i pravnih lica, prihode iz budžeta i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju obavila je reviziju i pregled finansijskih izvještaja Saveza za bolju budućnost BiH u periodu od 2010. do 2019. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaji o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke troši u skladu sa svojim programom i statutom, da donacije prikupljene u gotovom novcu uplaćuje na transakcijski račun u roku od 10 dana od dana prijema uplate, da priloge uplaćuje na račun stranke, da ne prima zabranjene donacije, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi i vodi pravilne, pravovremene i potpune evidencije o rashodima i obavezama, kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu, utvrđeno je da Savez za bolju budućnost BiH nije ispoštovao sve preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe člana 4. stav (1)³ Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 969.462,71 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2020. godinu koji je Savez za bolju budućnost BiH dostavio uz godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu, utvrđeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 1.665.080,00 KM, od čega troškove kampanje u iznosu od 700.000,00 KM. Napominjemo da je stranka dana 29.12.2020. godine dostavila Izmijenjeni program utroška sredstava za 2020. godinu od 28.12.2020. godine, tj. isti je sačinjen na kraju godine, kada su stranci rashodi već poznati, te nije uzet u razmatranje.

Analizom dostavljenog Programa utroška sredstava za 2020. godinu, utvrđeno je da stranka nije planirala sve troškove, a da je pojedine troškove ostvarila u većem iznosu od planiranih.

Naime, stranka je finansijska sredstva u iznosu od 35.885,05 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2020. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Služba za reviziju je utvrdila sljedeće:

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove prevoza u iznosu od 41,00 KM i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 274,00 KM, a iste nije planirala programom utroška sredstava.

- Stranka je u programu utroška sredstava planirala ostale nepredviđene troškove u iznosu od 5.000,00 KM, a u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja je iskazala rashode prethodnih godina u ukupnom iznosu od 13.713,77 KM, odnosno sredstva u iznosu od 8.713,77 KM je utrošila mimo programa utroška sredstava za 2020. godinu.

- Stranka je prekoračila planirane troškove električne energije, goriva i plina za 1.997,52 KM. Stranka je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove grijanja u iznosu od 2.608,45 KM, troškove električne energije u iznosu od 7.786,37 KM i troškove goriva i maziva u iznosu od 4.602,70 KM, odnosno ukupno 14.997,52 KM. U programu utroška sredstava za 2020. godinu stranka je planirala troškove električne energije, goriva i plina u iznosu od 13.000,00 KM.

- Savez za bolju budućnost BiH je troškove kancelarijskog materijala planirao u iznosu od 10.000,00 KM, a iste je ostvario u iznosu od 14.955,17 KM, što je za 4.955,17 KM više u odnosu na planirane.

- Stranka je troškove knjigovodstvenih usluga iskazala u iznosu većem za 468,00 KM u odnosu na planirani iznos. Programom utroška sredstava za 2020. godinu troškovi knjigovodstvenih usluga planirani su u iznosu od 14.040,00 KM, a isti su u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja iskazani u iznosu od 14.508,00 KM.

- Savez za bolju budućnost BiH je u programu utroška sredstava planirao troškove dnevnica i putnih troškova u iznosu od 32.000,00 KM, a u obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja ove troškove je iskazao u iznosu od 51.435,59 KM odnosno više za 19.435,59 KM od planiranih.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka ostvarila troškove dnevnica u zemlji u iznosu od 50,00 KM, putne troškove u zemlji 158,55 KM, troškove dnevnica u inostranstvu u iznosu od

³ Prema odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) navedenog Zakona stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

22.296,00 KM, putne troškove u inostranstvu u iznosu 23.099,69 KM, te usluge noćenja u iznosu od 5.831,35 KM.

- (2) Centrala stranke je u toku 2020. godine isplatila troškove dnevnica u inostranstvu u iznosu od 22.296,00 KM, putne troškove u inostranstvu u iznosu od 23.258,24 KM i usluge noćenja u iznosu od 5.831,35 KM.

Uvidom u putne naloge koji su izdati Edisu Ramoviću, utvrđeno je da je navedeno lica više puta u toku 2020. godine putovalo u Crnu Goru (Tivat) i Hrvatsku (Zagreb i Split), te da su mu po tom osnovu isplaćene dnevnice u iznosima od 60,00 KM do 1.000,00 KM⁴. Takođe, uvidom u putne naloge utvrđeno je da na nalogima nije navedena svrha putovanja, a na računima za smještaj nije navedeno ko je korisnik smještaja ili je kao korisnik smještaja navedeno lice koje nije upućeno na službeni put.

Na osnovu navedenog nije moglo biti utvrđeno u koju svrhu su korištena finansijska sredstva stranke, odnosno da li su sredstva stranke utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

b) Savez za bolju budućnost BiH je prekršio odredbe člana 5. stav (4), člana 6. stav (2) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Uvidom u blagajničku dokumentaciju Općinskog odbora SBB BiH Vareš utvrđeno je da je stranka primila novčane donacije tri fizička lica koje nije evidentirala u poslovnim knjigama i nije prijavila u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Dana 21.10.2020. godine tri fizička lica: Fahrudin Brkić, Mahira Brkić i Adnan Fatić su u blagajnu Općinskog odbora SBB BiH Vareš⁵ uplatili donacije u iznosima od po 100,00 KM. Stranka nije u blagajničkom izvještaju i poslovnim knjigama evidentirala novčane priloge fizičkih lica Fahrudina Brkića, Mahire Brkić i Adnana Fatića u ukupnom iznosu od 300,00 KM, niti je iste prijavila u godišnjem finansijskom izvještaju.

Stranka pomenutim fizičkim licima nije izdala ni potvrde o primljenim priložima, čime je prekršila odredbe člana 6. i člana 14. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ br. 96/13 i 89/16).

Pored navedenog, utvrđeno je da stranka navedene priloge nije uplatila na transakcijski račun Centrale stranke, čime je prekršila odredbe člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka je priloge koje je primila od fizičkih lica putem blagajne ili transakcionog računa stranke u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o finansiranju političkih stranaka imala obavezu da evidentira u poslovnim knjigama i prijavi u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu.

- (2) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke, utvrđeno je da je stranka primila nenovčanu donaciju po osnovu besplatne objave na društvenim mrežama, te istu nije evidentirala u poslovnim knjigama i nije iskazala u finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Naime, odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da je Savez za bolju budućnost BiH Gradski odbor Tuzla, putem društvene mreže „Facebook“ vodio plaćenu izbornu kampanju, te upoznavao birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za Lokalne izbore 2020. godine, a prije službenog početka izborne kampanje. Na „Facebook“ objavi navedeno je da je ista sponzorisanu što je nespornan dokaz vođenja plaćene izborne kampanje. Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije evidentirala ovu nenovčanu donaciju.

⁴ Na službenom putu su proveli od 1 do 10 dana.

⁵ Nalog blagajni naplatite broj: 1-10/20, 2-10/20 i 3-10/20 od 21.10.2020 u korist računa OO SBB Vareš.

U odgovoru na preliminarni izvještaj o reviziji, stranka je navela da za Gradski odbor Tuzla nije uspjela dobiti informaciju ko je vršio plaćenu kampanju, te da nije u mogućnosti da isto evidentira u poslovnim knjigama.

S obzirom da politička stranka nema podatke o licu koje je platilo objavu na društvenim mrežama, ostvarila je nenovčanu donaciju anonimnog donatora, koja je zabranjena odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (3) Kontrolom blagajničkog poslovanja odbora SBB Brčko distrikt BiH utvrđeno je da je ova organizacija primila u blagajnu priloge fizičkih lica u ukupnom iznosu od 10.000,00 KM. Sredstva u iznosu od 6.000,00 KM su uplaćena na transakcijski račun odbora SBB Brčko distrikt BiH, dok 4.000,00 KM nije uplaćeno na račun uopšte.

S obzirom da sredstva naplaćena u gotovom novcu, na blagajni odbora SBB Brčko distrikt BiH, po osnovu priloga fizičkih lica nisu uplaćena na transakcijski račun stranke u roku od 10 dana od dana uplate, odnosno nisu uplaćena na transakcijski račun Centrale stranke, prekršene su odredbe člana 5. stav (4) i člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe člana 11. i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

Revizijom finansijskih izvještaja, utvrđeno je da Savez za bolju budućnost BiH nije u poslovnim knjigama vodio pravilne i potpune evidencije o gotovom novcu, prihodima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu nije popunio u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ br. 96/13 i 89/16)-u daljem tekstu: Pravilnik, čime je prekršio odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) U obrascu 3 (izvori finansiranja) i 3-e (nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije iskazala nenovčane donacije fizičkih lica koja su platila društvenoj mreži „Facebook“ sponzorisanu objavu za promociju kandidata na Lokalnim izborima 2020. godine, čime je prekršila odredbe člana 13. i 18. Pravilnika.
- (2) Kontrolom blagajne Centrale i odbora stranke u Brčko distriktu BiH utvrđeno je da blagajnički izvještaji nisu vođeni na dnevnom nivou, te da pojedine isplate nisu vršene na osnovu validne dokumentacije. Isto tako, utvrđeno je da OO Vareš nije vodio pravilnu evidenciju o blagajničkom poslovanju, te da je u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazao netačne podatke o prometu, čime je prekršio odredbe člana 12. Pravilnika.

- Centrala stranke je u toku 2020. godine isplatila dnevnicu u inostranstvu u iznosu od 22.296,00 KM i putne troškove u inostranstvu u iznosu od 23.099,69 KM i usluge noćenja u iznosu 5.831,39 KM kao što je navedeno u nalazu a) stav (2).

Uvidom u izvršene isplate dnevnica i putnih troškova utvrđeno je da su isti isplaćeni na osnovu nevalidnih knjigovodstvenih isprava, odnosno putnih naloga koji su izdati Edisu Ramoviću, Aliji Kariću, Jasminu Kučukoviću, Mustafi Alihodži i Adisu Aliću. Prema podacima iz putnih naloga, navedena lica su više puta u toku 2020. godine putovala u Crnu Goru (Tivat) i Hrvatsku (Zagreb i Split), te su im po tom osnovu isplaćene dnevnicu u iznosima od 60,00 KM do 1.000,00 KM⁶.

Takođe, uvidom u putne naloge utvrđeno je da na nalogima nije navedena svrha putovanja, a na računima za smještaj nije navedeno ko je korisnik smještaja ili je kao korisnik smještaja navedeno lice koje nije upućeno na službeni put.

⁶ Na službenom putu su proveli od 2 do 10 dana.

Na osnovu navedenog nije moglo biti utvrđeno u koju svrhu su korištena finansijska sredstva stranke, odnosno da li su sredstva stranke utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

- Uvidom u blagajničke izvještaje OO Vareš utvrđeno je da su tri fizička lica: Fahrudin Brkić, Mahira Brkić i Adnan Fatić u blagajnu Općinskog odbora SBB BiH Vareš uplatili donacije u ukupnom iznosu od 300,00 KM, što je evidentirano u blagajničkim nalogima naplate broj: 1-10/20, 2-10/20 i 3-10/20 od 21.10.2020. godine. Stranka, međutim, nije u blagajničkom izvještaju koji je sačinila za period od 01.10. do 31.10.2020. godine evidentirala uplate ovih lica, tj. blagajničke naloge naplate, niti je u poslovnim knjigama evidentirala prihode i promet ulaza putem blagajne, čime su pogrešno iskazani prihodi, promet i saldo novca na blagajni.

Navedeno ukazuje da poslovne knjige nisu vođene na pravilan način, da nije izvršen popis novca u blagajni OO Vareš⁷, kao i da u skladu sa odredbama člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka nisu uspostavljene adekvatne interne kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda.

- (3) Kontrolom izdatih potvrda o primljenim članarinama i prilogima fizičkih i pravnih lica, utvrđeno je da stranka u potvrdama nije navela tačne podatke o donatorima ili nije navela sve potrebne podatke o donatorima (broj lične karte/jedinstvenom identifikacioni broj, adresa), odnosno podatke o iznosima uplaćenih priloga, čime je prekršila odredbe člana 6. Pravilnika.

Kontrolom dokumentacije utvrđeno je sljedeće:

1. Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa utvrđeno je da je dana 09.11.2020. godine Šemso Saković na ime članarine Savezu za bolju budućnost BiH u 2020. godini uplatio iznos od 5.000,00 KM. Stranka je izdala potvrdu o uplatama članarine broj 68-01/20 od 30.12.2020. godine, bez podataka o broju lične karte i adresi, na iznos od 5.000,00 KM.

Odlukom o prikupljanju i raspodjeli članarine i načinu izdavanja članskih kartica broj: 31-02/11 od 13.01.2011. godine utvrđeno je da članovi koji ostvaruju naknadu ili plaću koja proizlazi iz mandata SBBBiH plaćaju članarinu u iznosu od 2%-4% mjesečno i to: izabrani poslanici i delegati u PS BiH, Parlamentu FBiH, poslanici u kantonalnim skupštinama; nosioci izvršnih funkcija na novou BiH, FBiH, RS i kantona; članovi općinskog ili gradskog vijeća i nosioci izvršnih funkcija na nivou općine i grada.

S obzirom da stranka nema podatke o ličnim primanjima fizičkog lica Šemso Saković, mišljenja smo da je politička stranka primila članarinu iznad visine članarine koja je propisana Odlukom o prikupljanju i raspodjeli članarine i načinu izdavanja članskih kartica broj: 31-02/11 od 13.01.2011. godine, tj. primila je prilog koji je trebala iskazati u obrascu 3-a godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 13. i 14. Pravilnika.

2. Uvidom u izdate potvrde utvrđeno je da u potvrdama o uplatama članarina i potvrdama o uplatama donacija za 23 donatora-fizička lica nedostaju podaci o broju lične karte i adresi donatora, te da u jednoj potvrdi o uplati donacije pravnog lica nisu navedeni podaci o jedinstvenom identifikacionom broju.

- (4) Služba za reviziju je utvrdila da stranka nije sve troškove evidentirala u momentu nastanka, što za rezultat ima pogrešno iskazane troškove u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka u okviru Rashoda iz predhodnih godina evidentirala troškove telefonskih usluga u iznosu od 1.736,61 KM, troškove IT podrške u iznosu od 1.927,75 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 918,88 KM, troškove vode u iznosu od

⁷ Stranka je u Izvještaju o izvršenom popisu blagajne na dan 31.12.2020. godine navela da je saldo novca OO Vareš iznosio 40,55 KM, što odgovara podacima iz poslovnih knjiga. Revizijom je utvrđeno da promet blagajne ne odgovara blagajničkoj dokumentaciji, pa samim tim ni saldu na dan 31.12.2020. godine, što ukazuje da nije izvršen popis novca u blagajni.

234,00 KM, troškove električne energije u iznosu od 46,86 KM, troškove reklame u iznosu od 41,67 KM i troškove tv pretplate u iznosu od 47,00 KM.

Pored navedenog, ističemo da stranka na kontu 128120-*Potraživanja za date avanse* na dan 31.12.2020. godine iskazuje saldo u iznosu od 47.620,15 KM⁸, što upućuje da nije vršila usaglašavanje svojih obaveza sa dobavljačima, odnosno da računi nisu knjiženi u poslovnim knjigama u momentu nastanka troška.

- (5) Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala sve troškove poslovnih prostora koje je koristila u Ključu i Donjem Vakufu, čime je prekršila odredbe člana 21. i 22. Pravilnika.

-Stranka nije iskazala troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Ključu u iznosu od 600,00 KM⁹.

-Stranka nije iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Donjem Vakufu u iznosu od 142,62 KM¹⁰.

- (6) Savez za bolju budućnost BiH nije u poslovnim knjigama i u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazao troškove kampanje, čime je prekršio odredbe člana 21. i 23. Pravilnika.

Stranka nije prijavila i nije evidentirala troškove izborne kampanje koji su nastali promovisanjem kandidata Gradskog odbora Saveza za bolju budućnost BiH Tuzla.

Nastale troškove stranka je imala obavezu prijaviti u obrascu 4.2 finansijskog izvještaja.

- (7) Savez za bolju budućnost BiH nije u postizbornom finansijskom izvještaju iskazao tačne podatke o troškovima predizborne kampanje, čime je prekršio odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i odredbe Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH” broj: 10/18).

Naime, stranka u postizbornom finansijskom izvještaju nije iskazala sve troškove predizborne kampanje po osnovu oglašavanja na društvenim mrežama. S druge strane, stranka je u postizbornom finansijskom izvještaju u okviru troškova kampanje iskazala i troškove takse u iznosu od 19.500,00 KM, čime je troškove iskazala u većem iznosu u odnosu na ostvarene.

- (8) Savez za bolju budućnost BiH nije u godišnjem finansijskom izvještaju evidentirao i u poslovnim knjigama pravilno iskazao obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2020. godine, čime su prekršene odredbe člana 24. Pravilnika.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema dobavljaču „Garden city hotel“ d.o.o. Konjic u iznosu od 1.733,91 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju od strane dobavljača za period 01.01.-31.12.2020. godine, utvrđeno je da stranka kod ovog pravnog lica ima pretplatu u iznosu 1.576,57 KM.

- Savez za bolju budućnost BiH je u obrascu 5 (obaveze) iskazao obaveze prema dobavljaču D.O.O. „Zanatstvo“ Travnik u iznosu od 2.613,50 KM, što ne odgovara podacima koje je dostavio dobavljač. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2020. godine, obaveze stranke prema pravnom licu D.O.O. „Zanatstvo“ Travnik na dan 31.12.2020. godine iznose 750,00 KM.

- Savez za bolju budućnost je u obrascu 5 iskazao obaveze prema dobavljaču Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo u iznosu od 1.000,00 KM. Uvidom u dostavljeni Izvod otvorenih stavki na dan 31.12.2020. godine utvrđeno je da obaveze stranke prema ovom dobavljaču na dan 31.12.2020. godine iznose 1.200,00 KM.

⁸ Saldo na ovom kontu na dan 31.12.2019. godine iznosio je 47.255,39 KM.

⁹ Dopis Općine Ključ broj 02-02-1453/21 od 13.07.2021. godine.

¹⁰ Dopis Općine Donji Vakuf, broj 02-11-01268/21-1 od 13.07.2021. godine.

- Stranka nije iskazala obaveze prema Općini Donji Vakuf, koje su prema podacima koje je dostavila ova općina, iznosile 142,62 KM.

- (9) Pregledom knjigovodstvene dokumentacije utvrđeni su nedostaci kod računa dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.¹¹

Uvidom u troškove reprezentacije i dokumentaciju na osnovu koje su evidentirani, tj. račune dobavljača Radon plaza hotel, Sarajevo broj: 3868/20 od 30.09.2020. godine u iznosu od 207,90 KM i broj: 4159/20 od 30.11.2020. godine u iznosu od 198,60 KM, utvrđeno je da je na računima navedeno samo usluge hrane i pića, bez specifikacije koja bi sadržavala vrstu i količinu hrane i pića.

Takođe je utvrđeno da računi na osnovu kojih je Savez za bolju budućnost BiH evidentirao i platio troškove propagande i reprezentacije nisu ovjereni za knjiženje. Isto tako, računi pravnih lica, među kojima su računi „Hayat“ d.o.o. Sarajevo broj: 20-362-001936 od 30.11.2020. godine u iznosu od 6.423,30 KM, „ZID“ d.o.o. Sarajevo broj: 513-11/20 od 30.11.2020. godine u iznosu od 1.228,50 KM, „OBN“ d.o.o. Sarajevo broj: 20/01588 od 30.11.2020. godine u iznosu od 6.528,60 KM, Radio-televizija Federacije Bosne i Hercegovine broj: 1184-1-101/2020 od 18.11.2020. godine u iznosu od 15.923,26 KM i broj: 46-8-101/2020 od 18.11.2020. godine u iznosu od 319,11 KM i „Intersoft“ d.o.o. Sarajevo broj: 1267/20 od 30.10.2020. godine u iznosu od 3.510,00 KM nisu ni potpisani od strane korisnika usluga.

Pored navedenog, ističemo da na računima za zakup i postavljanje billboard-a stranke u predizbornoj kampanji, osim za Tuzlu, nisu navedene lokacije billboard-a, niti su u toku obavljanja revizije podaci o istim predočeni revizorima Službe za reviziju.

d) Namjenski račun za finansiranje kampanje tokom Lokalnih izbora 2020. godine.

Kao transakcijski račun koji je, u skladu sa odredbama člana 4.4 stav (1) Izbornog zakona BiH, bila obavezna otvoriti i namjenski koristiti za finansiranje izborne kampanje, stranka je prijavila transakcijski račun stranke broj: 1027080000035947 kod Union banke dd.

Kontrolom izvoda sa transakcijskih računa utvrđeno je da je stranka uplatu takse za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 18.300,00 KM izvršila sa glavnog transakcijskog računa broj: 1020500000086134 kod Union banke dd.

Takođe, utvrđeno je da svi troškovi kampanje nisu plaćeni sa namjenskog računa za kampanju, i to:

- Uvidom u gotovinske isplate iz blagajne Općinske organizacije Vareš utvrđeno je da su iz blagajne ove organizacije plaćeni troškovi goriva (podjela afiša po mjesnim odborima) u iznosu od 88,01 KM i troškove reprezentacije u iznosu 200,05 KM; i

- Kontrolom dokumentacije, koja je predočena u toku obavljanja revizije o blagajničkom poslovanju odbora u Brčko distriktu BiH, utvrđeno je da su naknade po ugovoru o djelu isplaćene iz blagajne u ukupnom iznosu od 6.000,00 KM.¹²

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹³ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača

¹¹ U skladu sa računovodstvenim propisima, sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

¹² Naknade su isplaćene po osnovu ugovora o djelu za izvršenje posla akreditovanih posmatrača na dan izbora. Pojedinačni ugovori su zaključeni sa 50 fizičkih lica dana 15.11.2020. godine. Ugovorena naknada je iznosila 120,00 KM.

¹³ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH stranka je u svrhu izborne kampanje za Lokalne izbore održane u novembru 2020. godine mogla da potroši sredstva u iznosu od 829.284,75 KM, a za Lokalne izbore održane u Mostaru u decembru 2020. godine 6.051,84 KM.

Savez za bolju budućnost BiH je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu iskazao troškove izborne kampanje u iznosu od 102.251,71 KM¹⁴.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Savezu za bolju budućnost BiH da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke troši u skladu sa svojim programom i statutom,*
- *da, u skladu sa odredbom člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, priloge prikupljene u gotovom novcu uplaćuje na transakcijski račun u roku od 10 dana od dana prijema uplate,*
- *da se u skladu sa odredbom člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, prilozi uplaćuju na račun centrale stranke,*
- *da se ne finansira iz zabranjenih izvora,*
- *da u skladu sa odredbama člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka uspostavi interne finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne i potpune evidencije o gotovom novcu, prihodima, rashodima i obavezama,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka, i*
- *da postupa u skladu sa podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.*

Takođe se preporučuje:

- *da sadržaj potvrde uskladi sa odredbama člana 6. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka,*
- *da uspostavi upravljanje gotovinom putem blagajne i uvede obavezu vođenja blagajničkih izvještaja na dnevnom nivou uz obavezne priloge (nalog uplate i nalog isplate; dokumenta na osnovu kojih se vrše isplate putem blagajne). Poslovanje blagajne treba urediti tako da se razgraniče dužnosti odobravanja isplate, evidentiranja i isplate gotovine uz prethodno definisanje visine blagajničkog maksimuma i poštovanje propisa o gotovinskom poslovanju,*
- *da definiše postupke trošenja finansijskih sredstava stranke i*
- *da izvrši popis imovine i obaveza, te da provede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.*

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Savez za bolju budućnost BiH dostavio je primjedbe na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Lokalni izbori 2020. godine. Stranka je uz primjedbe dostavila ispravljene obrasce godišnjeg finansijskog

¹⁴Iznos troškova kampanje iskazan u godišnjem finansijskom izvještaju nije konačan jer je isti potrebno uvećati za troškove oglašavanja putem društvenih mreža.

izvještaja za 2020. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja za 2020. godinu, ispravljeni Završni račun za 2020. godinu, kao i dodatne dokaze.

Stranka je osporila nalaz revizije u kojem je navedeno da prilozi fizičkih lica u iznosu od 300,00 KM koje je primio OO SBB Vareš putem blagajne nisu prijavljeni u godišnjem finansijskom izvještaju i navela da je OO SBB Vareš prvobitno primio pomenute priloge, a da je, nakon saznanja da primljeni novac mora položiti na račun Centrale stranke, iste vratio fizičkim licima. Stranka uz očitovanje nije dostavila blagajničku dokumentaciju koja potvrđuje ove navode, tako da primjedba stranke nije uvažena.

Savez za bolju budućnost je 25.08.2022. godine izvršio povrat priloga, koje je u toku 2020. godine primio suprotno odredbama člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, pravnim licima „CONRAM“ d.o.o. Brčko distrikt u iznosu od 400,00 KM, „COPITRADE“ d.o.o. Bijeljina u iznosu od 2.000,00 KM i „Galax-niskogradnja“ d.d. Brčko u iznosu od 3.000,00 KM o čemu je dostavio dokaz (kopije uplatnica).

Služba za reviziju je sve argumentovane primjedbe stranke uvažila, te je korigovala nalaze iz Preliminarnog izvještaja.

Zahvaljujemo se knjigovođi i zaposlenim u Centrali Saveza za bolju budućnost BiH na dobroj i korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije.

Šef Odsjeka za revizijske poslove, revizor

Sanja Tošović

Revizor

Tanja Golijanin

Šef Službe za reviziju

Mr. sc Hasida Gušić